

Welke wespengezelschappen vinden we in gallen van galmuggen (Cecidomyiidae) van het genus Planetella in Nederland?

Superfamilie: Sciaroidea - Familie: Cecidomyiidae – galmuggen.

Genus: Planetella Westwood, 1840 [= Hormomyia Loew, 1850; = Dyodiplosis Rübsaamen, 1910].

Holarctische regio: 52 soorten (Gagne & Jaschhof 2021).

Palaearctische regio: 29 soorten (Gagne & Jaschhof 2021); Sevcik et al. (2023) voegen daar 13 nieuwe soorten aan toe plus Planetella spec. A t/m D.

Gastheren van Planetella: Carex- soorten (Cyperaceae).

Parasitoïden: ? Isocybus (Platygastridae – platbuikwespen). Ellis (2024) meldt: *Torymus fischeri*, *T. laetus* en *T. ventralis*, *Eupelmus vesicularis* en *Eurytoma truncata*.

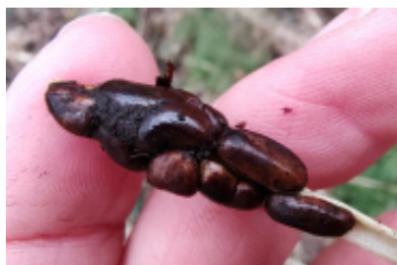
Collectie NL: 2 galmuggen in de collectie van Naturalis. Wat is te vinden in ons nationaal herbarium?

Opmerking: Wat opviel waren grote vleugels, groter dan het lijf zelf van de galmug (meded. Liekele Sijstermans).

Determinatie: <https://bladmineerders.nl/host-plants/plantae/spermatopsida/angiosperma/monocots/commelinids/poales/cyperaceae/carex/gallers-on-carex/?lang=nl>

Op waarneming.nl staan de volgende 6 Planetella soorten:

Soort	NLnaam	Gastheer	Waarneming met foto
<i>P. arenariae</i>	zandzeggegalmug		-
<i>P. caricis</i>	scherpe zeggegalmug	<i>Carex acutiformis</i>	https://waarneming.nl/observation/298152186/
<i>P. extrema</i>			-
<i>P. fischeri</i>	Fischers zeggegalmug		-
<i>P. gallarum</i>	zwarte zeggegalmug	<i>Carex nigra</i> x <i>C. trinervis</i>	https://waarneming.nl/observation/86441557/
<i>P. producta</i>			-

Figuur 1. Aan stengelbasis Moeraszegge (foto Niels Eimers).

Table 8. Species of *Planetella* (Cecidomyiidae) recorded from Germany, with frequency in Germany, conservation status in Czechia, and *Carex* (Cyperaceae) host plant species (Skuhravá et al. 2014; Skuhravá & Skuhravý 2021; Ellis 2022).

<i>Planetella</i> midge species	Frequency in Germany	Status in Czechia	<i>Carex</i> sedge species
<i>P. arenariae</i> (Rübsaamen, 1899)	rare	regionally extinct	<i>C. arenaria</i>
<i>P. caricis</i> (Rübsaamen, 1911)	intermediate	regionally extinct	<i>C. acuta, C. acutiformis, C. echinata, C. flacca</i>
<i>P. cornifex</i> (Kieffer, 1898)	very rare	regionally extinct	<i>C. elata, C. pallescens</i>
<i>P. cucullata</i> (Meigen, 1818)	very rare	not present	
<i>P. fischeri</i> (Frauenfeld, 1867)	rare	regionally extinct	<i>C. hirta, C. pilosa, C. rostrata</i>
<i>P. gallarum</i> (Rübsaamen, 1899)	frequent	regionally extinct	<i>C. acuta, C. cespitosa, C. davalliana, C. echinata, C. elata, C. flacca, C. nigra, C. praecox, C. rostrata, C. saxatilis, C. trinervis, C. vesicaria</i>
<i>P. grandis</i> (Meigen, 1804)	rare	present	
<i>P. granifex</i> (Kieffer, 1898)	rare	regionally extinct	<i>C. echinata, C. elata, C. pallescens</i>
<i>P. producta</i> (Meigen, 1830)	very rare	not present	
<i>P. rosenhaueri</i> (Rübsaamen, 1893)	rare	regionally extinct	<i>C. acuta</i>
<i>P. tarda</i> (Rübsaamen, 1914)	rare	not present	<i>C. vesicaria</i>
<i>P. tuberifera</i> (Rübsaamen, 1899)	frequent	regionally extinct	<i>C. elata</i>
<i>P. tumorifera</i> (Rübsaamen, 1899)	rare	regionally extinct	<i>C. pseudocyperus</i>
<i>P. westermanni</i> (Meigen, 1830)	very rare	not present	
<i>P. winnertzi</i> (Kieffer, 1898)	very rare	not present	

Tabel 1. Overzicht *Planetella* soorten en hun gastheren in Duitsland (uit Awad 2023).

Mogelijke parasitoïden op *Planetella*

Awad (2023) oppert in hoofdstuk 3.5 de mogelijkheid dat het genus *Isocybus* (Platygastridae) parasiteert op galmuggen van het genus *Planetella*. Ze baseert haar hypothese op een kweek met de gal door Vlug (1995) uit *Planetella* [= *Dyodiplosis*] *arenaria* op *Carex arenaria*, verzameld in het midden van de winter onder de wateroppervlakte.

Literatuur

- Awad, J., 2023. Integrative taxonomy pf Platygastrine wasps of Germany. – Phd-thesis, University of Hohenheimn, 194 pp. http://opus.uni-hohenheim.de/volltexte/2023/2228/pdf/Awad_dissertation_2023.pdf
- Docters van Leeuwen, W.M., 2009. Gallenboek. - KNNV-Uitgeverij, 4e druk, 351 pp. [Herzien en bewerkt door Hans C. Roskam] [Sleutelt 4 soorten uit en geeft vier afbeeldingen op wortelstok, stengel en blad van zwarte en zandzegge]
- Gagné, R.J. & M. Jaschhof, 2021. A catalog of the Cecidomyiidae (Diptera) of the world. - Fifth Edition, Digital, 816 pp.
https://www.ars.usda.gov/ARSUserFiles/80420580/Gagne_Jaschhof_2021_World_Cat_5th_Ed.pdf
- Roskam, H. & S. Carbonnelle, 2015. Annotated checklist of the gall midges from the Netherlands, Belgium and Luxembourg (Diptera: Cecidomyiidae). - Nederlandse Faunistische Mededelingen 44: 47-166. https://repository.naturalis.nl/pub/640395/NFM44_6_047-168_Roskam.pdf [Noemt 4 Planetella soorten]
- Sevcik, J., H. Hippa, N. Burdikova, K. Sopuch, M. Skuhrava & H.H. Bruun, 2023. Integrative taxonomy of Central European Planetella (Diptera: Cecidomyiidae) indicates high species diversity, intraspecific variation and low host specificity. - Acta Entomologica 63 (2): 413-450.
https://www.aemnp.eu/data/article-1962/2011-63_2_413.pdf
- Vlug, H.J., 1995. Catalogue of the Platygastridae (Platygastroidea) of the world (Insecta: Hymenoptera). Hymenopterorum Catalogus (nova editio) pars 19, editus a C. van Achterberg. - SPB Academic Publishing bv Amsterdam - Netherlands, 168 pp.

Website

- Ellis, W.N., 2024. Plantenparasieten van Europa. <https://bladmeeerders.nl/?lang=nl>
<https://waarneming.nl/taxa/372/?genus=Planetella>